

KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA d.d. Velika Kladaša

Tone Hrovata bb, 77230 Velika Kladaša, Bosna i Hercegovina

Centrala : Tel.: 771-654; 771-253; Fax: 772-416,

Filijale: CAZIN 514-051; BUŽIM 410-632; BOS. KRUPA 474-170 ; BIHAĆ 223-180

S.W.I.F.T. KINBBA22, e-mail: kibbanka@bih.net.ba, www.kib-banka.com.ba

OPŠTI USLOVI KREDITNO-GARANCIJSKOG POSLOVANJA SA PRAVNIM LICIMA I OBRTRNICIMA

1. OPŠTE ODREDBE

Opštim uslovima kreditnog poslovanja sa pravnim licima i obrtnicima (dalje: Opšti uslovi) uređuje se minimum uslova pod kojima Komercijalno-investiciona banka d.d. Velika Kladaša (dalje: Banka) odobrava kredite pravnim licima i obrtnicima (dalje: Korisnik).

Opštim uslovima, obezbjeđujući primjenu dobrih poslovnih običaja i dobre poslovne prakse, Banka utvrđuje minimum uslova pod kojima Korisnicima odobrava kredite.

Informacije o uslovima i potrebnoj dokumentaciji za odobrenje kredita dostupne su Korisniku u poslovnoj mreži Banke i na web stranici Banke.

Na osnovu pisane saglasnosti Korisnika i ostalih učesnika u kreditnom poslu Banka podatke iz ugovora o kreditu i podatke do kojih dođe u toku međusobne poslovne saradnje prosljeđuje Centralnom registru kredita BiH koji ima za cilj efikasnu zaštitu klijenata banaka, pravnih i fizičkih lica, od prevara i zloupotreba u postupku odobravanja i korištenja kredita, kao i samih banaka.

Banka obradu ličnih podataka Korisnika i ostalih učesnika u kreditnom poslu, na osnovu njihove pismene saglasnosti, vrši samo u mjeri koja je potrebna za redovno poslovanje Banke u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

2. PREGOVARAČKA FAZA

Banka u pregovaračkoj fazi informiše tražitelja kredita i ostale učesnike u kreditnom poslu o uslovima i svim karakteristikama usluge na način koji tražitelja kredita nijednog trenutka neće dovesti u zabludu i sačinjava informacioni plan otplate kredita sa elementima traženog kredita.

3. PROCJENA KREDITNE SPOSOBNOSTI

Pravo na kredit može ostvariti podnosilac zahtjeva za kredit koji uz zahtjev dostavi, u zavisnosti od vrste i iznosa kredita, dokumentaciju predviđenu aktima poslovne politike Banke kojom se utvrđuje njegova kreditna sposobnost i koji ispunjava uslove kreditiranja.

Banka zaprima zahtjev za kredit samo u slučaju kada je prikupljena sva dokumentacija. Po prijemu zahtjeva, a prije zaključenja ugovora o kreditu, Banka utvrđuje kreditnu sposobnost podnosioca zahtjeva za kredit i drugih učesnika u kreditnom poslu. Korisnik i ostali učesnici u kreditnom poslu su obavezni dostaviti potrebne podatke i dokumentaciju koju propisuje Banka za pojedinu vrstu kredita.

Kreditnu sposobnost (dužnik, sudužnik, jemac) Banka procjenjuje na osnovu dokumentacije i podataka:

- dobijenih od Korisnika i ostalih učesnika u kreditnom poslu,
- uvidom u centralni registar kredita, uz pisanu saglasnost lica na koja se ti podaci odnose i
- uvidom u baze podataka.

Prije zaključenja ugovora o kreditu Banka:

- Korisnika i ostale učesnike u kreditnom poslu, uz njihovu prethodnu pisanu saglasnost, međusobno informira i upoznaje s dokumentacijom i podacima pribavljenim u postupku procjene kreditne sposobnosti osim ako je takvo saopštavanje podataka zabranjeno posebnim prinudnim propisima ili je suprotno ciljevima javnog poretka,
- upoznaje s činjenicom ostale učesnike u kreditnom poslu, ukoliko jedno lice nije saglasno da se dobijeni podaci i dokumentacija za procjenu kreditne sposobnosti saopšte drugim licima,
- na zahtjev korisnika uručuje izvještaj centralnog registra kredita bez naknade na osnovu kojeg je donesena negativna odluka po njegovom zahtjevu,
- upoznaje jemca s predmetom i oblikom jemstva u pregovaračkoj fazi, u slučaju da je instrument osiguranja jemstvo i na njegov zahtjev uručuje nacrt ugovora radi razmatranja izvan prostorija Banke.

O odobrenju kreditnog zahtjeva Banka donosi odluku i o istoj obavještava podnosioca zahtjeva za kredit. Banka zadržava pravo da odbije kreditni zahtjev bez obrazloženja klijentu.

4. UGOVOR O KREDITU

Odredbe Ugovora moraju biti jasne, potpune, precizne, nedvosmislene i razumljive za Korisnika i ostale učesnike u kreditnom poslu, a predmet obaveza Korisnika i ostalih učesnika u kreditnom poslu mora biti određen, odnosno odrediv.

Korisnik i ostali učesnici u kreditnom poslu, na zahtjev, mogu dobiti besplatnu kopiju nacrta ugovora za razmatranje izvan prostorija Banke, izuzev ako Banka u vrijeme podnošenja zahtjeva Korisnika ocijeni da ne postoje uvjeti za zasnivanje odnosa sa Korisnikom u konkretnom pravnom poslu.

Ugovor mora biti sačinjen u pisanoj formi i svaka ugovorna strana dobija svoj primjerak ugovora.

Obavezni elementi ugovora o kreditu koji se zaključuju s Korisnikom biti će sadržani u nacrtu teksta ugovora odnosno u konkretnom ugovoru koji Banka zaključuje s Korisnikom. Obavezni elementi ugovora su:

- vrsta kredita,
- period na koji se kredit odobrava,
- poslovno ime, ime i adresa ugovornih strana,
- iznos kredita i uslovi povlačenja sredstava,
- valuta u kojoj se indeksira kredit, tip kursa valute koji se primjenjuje pri odobravanju i otplati kredita kao i datum obračuna,
- visina nominalne kamatne stope uz određenje da li je fiksna ili promjenjiva, ako je promjenjiva elementi na osnovu kojih se određuje njihova visina u vrijeme zaključenja ugovora, periodi u kojima će se mijenjati,
- efektivna kamtna stopa i ukupan iznos koji korisnik treba platiti, a izračunat na dan zaključenje ugovora,
- plan otplate kredita i pravo korisnika da tokom trajanja ugovora, u slučaju promjene plana otplate, odnosno jedanput godišnje ako nije došlo do ove promjene dobije besplatno plan otplate,
- metod koji se primjenjuje kod obračuna kamate,
- stopa zatezne kamate u trenutku zaključenja ugovora koja se primjenjuje u slučaju kašnjenja u izmirenju obaveza i pravila za njeno prilagodavanje, te sve druge naknade koje se plaćaju u slučaju neispunjenja obaveza,
- upozorenje o posljedicama u slučaju neizmirenja obaveza, uslovi, postupak i posljedice raskida ugovora o kreditu, kao i obavještenje o uslovima i načinu ustupanja potraživanja,
- vrsta i visina svih naknada koje padaju na teret korisnika kredita, uz određenje da li su fiksne ili promjenjive, a ako su promjenjive, rokovi u kojima će ih Banka mijenjati kao i vrsta i visina drugih troškova,
- sredstva osiguranja kredita, mogućnost za njihovu zamjenu tokom perioda otplate kredita, kao i uslovi aktiviranja tih sredstava u slučaju neizmirenja obaveza,
- uslovi i način prijevremene otplate kredita i visina naknade za prijevremenu otplatu,
- pravo korisnika kredita na odustanak od ugovora, uslovi i način odustanka,
- pravo na prigovor i mogućnost pokretanja postupka posredovanja radi vansudskog rješavanja spora,
- prema potrebi, odredbe o obavezama korištenja i plaćanja troškova notarskih usluga,
- prema potrebi, odredbe prema kojima glavni dužnik ne može pokloniti, prodati ili prepisti na treću osobu svoju imovinu koja je vezana za ugovor za vrijeme trajanja ugovora u visini odobrenog kredita sa kamatama i troškovima.

Banka prije zaključenja ugovora o kreditu Korisniku i ostalim učesnicima u kreditnom poslu uručuje i primjerak Plana otplate kredita koji se smatra sastavnim dijelom ugovora o kreditu. Plan otplate kredita je tabelarni prikaz svih hronološki prikazanih novčanih tokova, namijenjen informisanju Korisnika i ostalih učesnika u kreditnom poslu, a radi ažurnijeg praćenja njihovih obaveza po ugovoru o kreditu. Na planu otplate naznačeni su osnovni elementi kredita: korisnik kredita, broj kredita, iznos kredita, visina anuiteta, broj anuiteta, dospijeeće anuiteta, godišnja nominalna kamatna stopa uz naznaku da li je fiksna ili promjenjiva, efektivna kamatna stopa (EKS), ukupan iznos kamate koji Banka naplaćuje, iznos naknada kao i podatak o valutnoj klauzuli. Primjer plana otplate Banka zadržava i u svojoj dokumentaciji.

U slučaju da u toku trajanja kredita dođe do promjene otplatnog plana, Banka će Korisniku i drugim učesnicima u kreditnom poslu besplatno dostaviti novi otplatni plan. Korisnik i drugi učesnici u kreditnom poslu mogu besplatno dobiti otplatni plan svake godine i u slučaju da nije došlo do promjene u otplatnom planu. Banka na zahtjev Korisnika dostavlja obavještenje o stanju njegovog duga po ugovoru o kreditu u pisanoj ili elektronskoj formi.

Banka neće Korisniku staviti na raspolaganje sredstva prije isteka roka od 14 dana od dana zaključenja ugovora, izuzev na njegov izričit zahtjev.

Banka će u slučaju potrebe izmjene ili dopune zaključenog ugovora obavijestiti Korisnika i ostale učesnike u kreditnom poslu i pokrenuti postupak izmjene odnosno dopune ugovora u skladu s važećim zakonskim propisima.

5. VRSTE KREDITA

Banka Korisniku odobrava kredite za stalna sredstva, obrtna sredstva i kredite za ostale namjene. Krediti po ročnosti mogu biti kratkoročni (do 12 mjeseci) i dugoročni (preko 12 mjeseci). Po načinu otplate mogu biti anuitetni, jednokratni i revolving krediti.

Banka odobrava kredite u KM valuti, a koji mogu biti ugovoreni s valutnom klauzulom ili bez valutne klauzule. Banka ugovara kredite uz valutnu klauzulu u EUR valuti. Krediti ugovoreni sa valutnom klauzulom isplaćuju se u domaćoj valuti uz primjenu srednjeg tečaja CBBiH. U slučaju da u toku trajanja ugovora o kreditu dođe do promjene kursa KM u odnosu na EUR, Banka je ovlaštena da preostale obaveze Korisnika iskaže u EUR valuti, prema srednjem kursu CBBiH na dan zaključenja ugovora, a Korisnik se obavezuje dalju uplatu vršiti u KM, primjenjujući srednji kurs Banke za EUR na dan dospjeća obaveze, odnosno na dan izvršenja obaveze.

Osnovni uslovi odobravanja pojedinačnih vrsta kredita (najmanji i najveći iznos kredita koji Banka odobrava, period na koji Banka odobrava kredit, vrsta i visina nominalne kamatne stope, vrsta i visina naknada, instrumenti obezbjeđenja) dostupni su Korisniku u poslovnoj mreži Banke i na web stranici Banke.

6. UKUPNI TROŠKOVI KREDITA

Banka utvrđuje i ugovara visinu naknada, način i period naplate u skladu sa aktima Banke i zaključenim ugovorom. Osnovica za obračun naknade za obradu kreditnog zahtjeva je iznos odobrenog kredita, a naplaćuje se jednokratno prilikom isplate kredita.

Ukupni troškovi kredita za Korisnika uključuju kamate, naknade, poreze i sve druge naknade i troškove koji su direktno povezani sa odobravanjem i korištenjem kredita i uključuju se u obračun i iskazivanje efektivne kamatne stope (EKS).

Pravna lica

U troškove koji se uključuju u izračun EKS-e ubrajaju se:

- visina nominalne kamatne stope, odnosno depozit;
- iznos naknada koje klijent plaća banci u postupku odobravanja i realizacije kredita, (naknada za obradu kreditnog zahtjeva,);

Troškovi koji se ne uključuju u izračun EKS-e su:

- kriteriji za revalorizaciju i za indeksiranje kredita, podaci o stranoj valuti kojom se kredit indeksira ili drugi kriteriji za revalorizaciju i za indeksiranje kredita;
- troškovi vezani za instrumente osiguranja kredita, naknade za ovjeru dokumenata, zatezne kamate, ptt troškovi i ostale slične naknade.

Obrtnici

Ukupni troškovi kredita za Korisnika uključuju:

- kamate
- naknade
- sve druge troškove koji su direktno povezani sa odobravanjem i korištenjem kredita a uključuju se u obračun iskazivanje efektivne kamane stope (EKS).

Drugi troškovi koje plaća Korisnik i uključuju se u izračun EKS-e mogu biti:

- troškovi kupovine mjenice,
- troškovi ovjeravanja identifikacijskog dokumenta,
- troškovi ovjeravanja saglasnosti o zaplijeni,
- trošak u vezi instrumenta obezbjeđenja kredita: troškovi osiguranja predmeta založnog prava, troškovi procjene vrijednosti predmeta založnog prava, troškovi zasnivanja založnog prava, troškovi upisa založnog prava, troškovi brisanja založnog prava i druge naknade u vezi predmeta založnog prava – troškovi pribavljanja izvoda iz nadležnog registra založnog prava i dr.

Troškove koji se ne uključuju u izračun EKS-e su:

- zatezne kamate ili bilo koji drugi troškovi ili penali proizišli iz nepoštovanja ugovorenih odredbi;
- poštarina, troškovi telegrama i telefaksa i
- ostale slične naknade.

Ukupan iznos koji Korisnik treba da plati predstavlja zbir iznosa kredita i ukupnih troškova kredita koje snosi Korisnik.

Korisniku i drugim učesnicima u kreditnom poslu Banka ne naplaćuje naknadu za dostavljene obavijesti, opomene, naknadni plan otplate i sl.

Važeće naknade dostupne su klijentima u poslovnoj mreži Banke i na web stranici Banke (www.kib-banka.com.ba).

7. KAMATE

Banka na kredite primjenjuje fiksnu kamatnu stopu. Fiksna kamata podrazumijeva da Banka neće mijenjati kamatnu stopu iz ugovora u periodu trajanja kredita.

Obračun nominalne kamate vrši se proporcionalnom metodom, primjenom dekurzivnog načina obračuna.

Banka obračunava zateznu kamatu u svim slučajevima kašnjenja u otplati kredita na iznos dospjelih potraživanja po osnovu otplate i redovne kamate. Visina zatezne kamate iznosi 12% godišnje i prilagođavat će se u skladu sa promjenama zakonom propisane zatezne kamate. Zatezna kamata se obračunava primjenom konformne metode obračuna uz primjenu 365/366 dana za godinu.

Efektivna kamatna stopa je dekurzivna kamatna stopa koja se obračunava na godišnjem nivou i to primjenom složenog kamatnog računa, na način da se diskontovana novčana primanja izjednačavaju sa diskontovanim novčanim izdacima odobrenih kredita.

Banka utvrđuje i ugovara visinu naknada, način i period naplate, a u skladu sa aktima Banke koji utvrđuju naknade Banke i u skladu sa ugovorom.

Važeće kamatne stope dostupne su Korisniku u poslovnoj mreži i drugim distributivnim kanalima Banke.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA KREDITA

Korisnik je dužan da Banci obezbijedi adekvatne instrumente obezbjeđenja otplate kredita koji se utvrđuju pojedinačno za svakog Korisnika, a u zavisnosti od procjene kreditne sposobnosti Korisnika mogu biti:

- bjanko vlastita mjenica sa klauzulom „bez protesta“, potpisana od strane Korisnika,
- bjanko vlastita mjenica sa klauzulom „bez protesta“ potpisana od strane ostalih učesnika u kreditnom poslu (sudužnik, jemac, mjenični dužnik),
- založno pravo (hipoteka),
- polica osiguranja nekretnine
- namjenski oročen depozit i
- drugi instrumenti koje je Korisnik dužan dostaviti.

Suduznik je pravna ili fizička osoba koja je odgovorna za naplatu svih potraživanja jednako kao i glavni dužnik.

Korisnik je dužan da u periodu trajanja ugovora, odnosno do konačnog izmirenja svih ugovornih obaveza, na zahtjev Banke, dostavi i druge instrumente obezbjeđenja, u slučaju da ugovoreni instrumenti obezbjeđenja postanu neadekvatni, nedovoljni, da ne mogu biti izvršeni ili se iz bilo kog razloga umanju njihova vrijednost.

Na zahtjev Korisnika, Banka može omogućiti zamjenu instrumenata obezbjeđenja tokom perioda otplate kredita pod uslovom da je novoponuđeni instrument obezbjeđenja prihvatljiv sa aspekta rizika, odnosno da pruža dovoljno obezbjeđenje za obaveze Korisnika prema Banci i da je odgovarajuće vrijednosti u odnosu na stanje duga po kreditu.

Ukoliko je instrument obezbjeđenja namjenski depozit na koji se obračunava kamata, Korisnik ima pravo na primjenu istog metoda obračuna kamate na namjenski depozit koji se koristi i na obračun kamate na iznos odobrenog kredita.

Banka naplatu svojih potraživanja može vršiti s bilo kojeg računa Korisnika u Banci, a u skladu s ugovorom i pozitivnim pravnim propisima.

9. PRAVA I OBAVEZE KORISNIKA

Korisnik i ostali učesnici u kreditnom poslu imaju pravo da od Banke zahtijevaju odgovarajuća objašnjenja i instrukcije, kao i druge informacije iz poslovnog odnosa u vezi sa zaključenim ugovorom i druga prava u skladu sa zakonom, drugim propisima i drugim aktima Banke. Korisnik i drugi učesnici u kreditnom poslu su obavezni da dostave Banci istinitu i vjerodostojnu dokumentaciju, podatke i izjave, propisane zakonom, drugim propisima i aktima Banke. Korisnik i drugi učesnici u kreditnom poslu snose štetu koja nastane uslijed nejasnih, pogrešnih ili nepreciznih instrukcija datih Banci, kao i usljed nepridržavanja obaveza obavještanja Banke u skladu sa ugovorom.

Korisnik i ostali učesnici u kreditnom poslu imaju obavezu da bez odlaganja obavijeste Banku o promjenama sjedišta, poslovnog imena, pretežne djelatnosti, statusnim i drugim promjenama koje se registruju kod nadležnog organa, kao što su promjene lica ovlaštenih za zastupanje i raspolaganje sredstvima na računima klijenta, obimu njihovih ovlaštenja, kao i svim drugim promjenama od značaja za nesmetano obavljanje poslovanja klijenta preko Banke. Obavještenje o statusnoj promjeni mora biti sa prilogima kojim se dokazuju izmjene. Klijenti snose štetu nastalu kršenjem obaveze blagovremenog obavještanja o statusnim promjenama.

2.1. Pravo na odustajanje od zaključenog ugovora s Bankom

Ukoliko Korisnik kredit u roku od 30 dana od dana zaljučenja Ugovora ne ispuni sve uslove za isplatu kredita, Banka zadržava pravo otkazati Ugovor na štetu Korisnika kredita.

Banka neće staviti na raspolaganje kreditna sredstva prije isteka roka od 14 dana od dana zaključnja ugovora, izuzev na izričit zahtjev Korisnika (pismenom izjavom).

Korisnik kredita ima pravo da bez naknade odustane od odobrenih sredstava, u roku od 14 dana od dana zaključenja ugovora, bez navođenja razloga za odustanak.

Pri odustanku od ugovora, a prije isteka roka od 14 dana, Korisnik kredita je dužan da o svojoj namjeri odustanka pismeno obavijesti Banku, pri čemu se datum prijema te obavijesti od strane Banke, smatra datumom odustanka od ugovora.

Korisnik kredita koji odustane od ugovora o kreditu, dužan je odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana slanja pisane obavijesti Banci o namjeri odustanka, vratiti Banci glavnice i kamatu iz osnovnog posla za vrijeme korištenja kredita.

Ukoliko je kredit osiguran hipotekom, Korisnik može odustati od ugovora pod uvjetom da nije počeo koristiti kredit.

2.2. Prijevremena otplata

Korisnik može otplatiti kredit u cjelini i prije rokova utvrđenih ugovorom o kreditu uz prethodno obavještenje Banci, pri čemu ima pravo na umanjeње ukupnih troškova kredita za iznos kamate za preostali period trajanja ugovora. Postotak naknade za prijevremeni povrat kredita određen je Tarifom naknada za bankarske usluge, ali ni u jednom slučaju ne može biti veća od iznosa kamate koju bi korisnik platio za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kada je kredit po ugovoru trebao biti vraćen.

2.3. Pravo na prigovor

Korisnici koji smatraju da se Banka ne pridržava odredaba zaključenog Ugovora o kreditu, dobrih poslovnih običaja i/ili objavljenih Opštih uslova poslovanja imaju mogućnost podnošenja prigovora. Prigovor se može podnijeti pismeno na adresu Banke. Banka dostavlja pismeni odgovor na prigovor u roku od 30 dana od dana prijema prigovora. U slučaju da je Korisnik nezadovoljan odgovorom Banke ili Banka ne dostavi odgovor u propisanom roku, Korisnik ima pravo uputiti pismenu obavijest ombudsmenu u Agenciji za bankarstvo Federacije BiH na adresi: Agencija za bankarstvo Federacije BiH, Zmaja od Bosne 47b Sarajevo.

10. OTKAZ KREDITA I USLOVI ZA AKTIVIRANJE INSTRUMENATA OBEZBJEĐENJA

Banka ima pravo da otkaze ugovor o kreditu prije isteka ugovorenog roka i aktivira instrumente obezbjeđenja predviđene ugovorom o kreditu, ukoliko Korisnik neuredno i neblagovremeno ispunjava svoje ugovorne obaveze, odnosno povrijedi bilo koju ugovornu odredbu ili je očigledno da Korisnik neće ispuniti svoje ugovorne obaveze.

Smatrat će se da je Korisnik povrijedio odredbe ugovora o kreditu i da su se stekli uslovi za jednostrani raskid ugovora i u sljedećim slučajevima:

- Korisnik ne plati svoje dospjele obaveze u roku i na način određen ugovorom o kreditu i planom otplate koji je sastavni dio ugovora,

- ukoliko Korisnik (pravno lice/ obrtnik) prestane obavljati poslovanje preko transakcijskog računa u Banci,
- Banka analizom poslovanja Korisnika kredita ili na drugi način dođe do saznanja da su kod Korisnika nastupile promjene koje mogu imati značajnog uticaja na njegovu kreditnu sposobnost,
- Korisnik nakon odobrenja kredita počne da se bavi djelatnostima koje Banka ne finansira u skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma,
- ako se protiv Korisnika kredita vodi krivični postupak,
- ukoliko svi ili neki od dokumenata koje je Korisnik prezentovao Banci nisu validni, odnosno istiniti,
- ako iz bilo kog razloga bilo koji od instrumenata obezbjeđenja predviđenih ugovorom izgubi pravnu valjanost ili promijeni vrijednost tako da više ne pruža dovoljno obezbjeđenje za obaveze Korisnika, a Korisnik na poziv Banke, u primjerenom roku koji odredi Banka to sredstvo obezbjeđenja ne zamijeni drugim, koje u dovoljnoj mjeri obezbjeđuje njena potraživanja.

Prije aktiviranja instrumenata obezbjeđenja Banka Korisniku i ostalim učesnicima u kreditnom poslu upućuje telefonske pozive, pismene opomene, pozive na sastanak i lične posjete. Ukoliko izostane efekat prethodno navedenih mjera, Banka pristupa aktiviranju instrumenata obezbjeđenja po redoslijedu za koji procijeni da će biti najefikasniji, u skladu sa zakonom i odlukama Agencije za bankarstvo Federacije BiH.

Korisniku i drugim učesnicima u kreditnom sporu će se pisanom obavijesti prije pokretanja sudskog postupka dati mogućnost rješavanja spora na sporazuman način.

Izjavu o otkazu kredita Banka upućuje Korisniku i ostalim učesnicima u kreditnom poslu u pisanoj formi preporučenim pismom, na adrese koje su navedene u ugovoru, odnosno na adrese o kojima su Korisnik ili drugi učesnici u kreditnom poslu naknadno pisano obavijestili Banku.

Na dan otkaza kredita sva potraživanja od Korisnika smatraju se dospjelim, a radi naplate svojih potraživanja Banka može aktivirati ugovorom predviđene instrumente obezbjeđenja.

Korisnik kredita ima pravo raskinuti ugovor ukoliko isti ne bi sadržavao odredbe o neto iznosu kredita, ukupnim troškovima kredita, uslovima za raniju otplatu kredita, uslovima za raskid Ugovora i situaciji kada Korisnik kasni sa plaćanjem, iznosu godišnje nominalne kamatne stope (uz naznaku da je fiksna ili promjenjiva), iznosu efektivne kamatne stope (EKS), o troškovima pribavljanja instrumenata osiguranja vezano za odobreni kredit te kolaterale koje je Korisnik dužan pribaviti.

11. PRENOS POTRAŽIVANJA

Banka ima pravo prenijeti, odnosno prodati, trećoj osobi potraživanja nastala na osnovu ugovora o kreditu, uz prethodno pisano obavještenje Korisnika i ostalih učesnika u kreditnom poslu. U slučaju ustupanja potraživanja Banke, Korisnik i ostali učesnici u kreditnom poslu imaju sva prava koja su ugovorena kao i pravo isticanja prigovora prema drugom povjeriocu koja su imali i prema prvom povjeriocu, a drugi povjerilac ne može Korisnika i ostale učesnike u kreditnom poslu dovesti u nepovoljan položaj od položaja koji bi imali da to potraživanje nije prenijeto i Korisnik i ostali učesnici u kreditnom poslu zbog ustupanja potraživanja ne mogu biti izloženi dodatnim troškovima.

12. PRIGOVOR KLIJENTA

Klijent (Korisnik kredita, sudužnik ili druga osoba koja osigurava ispunjenje obveza Korisnika) ima pravo na prigovor, ako smatra da se Banka ne pridržava odredaba zaključenog Ugovora o kreditu, zakona, podzakonskih propisa, opštih uslova kreditnog poslovanja i dobrih poslovnih običaja.

Prigovor se može podnijeti usmeno ili pismeno na adresu sjedišta Banke. Klijent može izabrati jedan ili oba načina na koji će uputiti prigovor Banci. Ako klijent uputi usmeni prigovor, a nije zadovoljan odgovorom Banke, ima pravo na podnošenje prigovora u pisanom obliku.

Prigovor klijenta treba sadržavati osnovne podatke o klijentu, kao i opis spornog odnosa između klijenta i Banke, te vrijeme i mjesto njegovog nastanka.

Banka će u roku od 30 dana od dana podnošenja pismenog prigovora klijenta, odgovoriti u pisanoj formi. U odgovoru Banka će navesti suštinu spornog odnosa, ocjenu osnovanosti prigovora, propise na kojima se temelji odgovor, obrazloženje razloga pozitivnog ili negativnog rješenja, te dati upute o pravnoj pouci.

Ako Banka ocijeni da je prigovor klijenta osnovan, odgovor će sadržavati i prijedlog za rješenje spornog odnosa, kao i rok do kojeg klijent treba obavijestiti Banku da li taj prijedlog prihvata, a koji ne može biti duži od 30 dana od dana slanja odgovora Banke. Ako klijent prihvati prijedlog Banke, postupanje Banke po prigovoru smatrat će se okončanim.

Ako Banka ne dostavi odgovor u roku od 30 dana ili klijent nije zadovoljan odgovorom, ima pravo o tome pismeno obavijestiti Ombudsmena za bankarski sistem i uložiti prigovor u roku od tri mjeseca od dana prijema odgovora Banke ili isteka roka od 30 dana u kojem Banka nije odgovorila na prigovor klijenta. Ombudsmen za bankarski sistem je u sastavu Agencije za bankarstvo FBiH na adresi Zmaja od Bosne 47b Sarajevo.

13. BANKARSKA GARANCIJA

Banka može na zahtjev Klijenta izdati bankarsku garanciju. Bankarska garancija predstavlja instrument obezbjeđenja kojim se Banka garant obavezuje da na poziv korisnika garancije izvrši plaćanje do iznosa i pod uslovima predviđenim u garanciji, a kao obeštećenje za neizvršeno plaćanje ili radnje od strane svog Klijenta.

Banka izdaje sljedeće vrste garancija:

- tenderska garancija,
- garancija za dobro izvršenje posla,

- avansna garancija,
- garancija za obezbjeđenje plaćanja,
- carinska garancija,
- garancije za obezbjeđenje povrata kredita i dr.

Garancija se izdaje korisniku na osnovu ugovora o garanciji zaključenog između Klijenta i Banke kojim se utvrđuju svi elementi za izdavanje bankarske garancije (Nalogodavac, Korisnik, predmet garancije, opseg garancije, iznos i valuta garancije, rok važenja garancije, naknade, obaveze ugovornih strana, sredstva obezbjeđenja, klauzule i uslovi ispunjenja obaveze iz garancije, prenosivost garancije). Naknade, period njihove naplate, kao i visina ostalih troškova određuju se ugovorom o garanciji, a u skladu sa Tarifom naknada za bankarske usluge.

U slučaju da korisnik garancije zatraži naplatu po izdatoj garanciji, saglasno njenim uslovima, Nalogodavac je dužan odmah, na prvi pismeni poziv Banke, bez odlaganja i prigovora izvršiti uplatu sredstava u korist računa Banke, u iznosu dospjele obaveze. Ako Nalogodavac ne ispuni svoju obavezu i Banka izvrši plaćanje po garanciji, odnosno naplata se djelimično ili u cijelosti izvrši na teret Banke, Nalogodavac je dužan Banci narednog dana od dana izvršenog plaćanja nadoknaditi cjelokupan plaćeni iznos. Ukoliko Nalogodavac bude kasnio sa vršenjem svojih obaveza, dužan je da plaća zakonom propisanu zateznu kamatu.

14. ZAVRŠNE ODREDBE

Banka zadržava pravo izmjene i dopune ovih Opštih uslova. Izmijenjeni i dopunjeni Opšti uslovi Korisniku će biti dostupni na uvid u poslovnim prostorijama Banke i putem web stranice www.kib-banka.com.ba, najkasnije 15 dana prije njihove primjene.

Smatra se da je Korisnik saglasan s primjenom izmjena i dopuna Opštih uslova ako do početka primjene ne obavijesti Banku da ne prihvata njihovu primjenu. Ukoliko Korisnik dostavi obavijest o neprihvatanju izmjena i dopuna Opštih uslova ima pravo da u daljnjem roku od 30 dana otkáže odnosno raskine ugovorni odnos bez plaćanja dodatnih troškova.

Banka je obavezna čuvati tajnim sve podatke do kojih dođe surađujući s Korisnikom i ostalim učesnicima u kreditnom poslu. Sve osobe koje su povremeno ili stalno zaposlene u Banci su dužne čuvati bankarsku tajnu.

Moguće sporove proizašle iz poslovnih odnosa između Banke i Korisnika nastale u pružanju usluga, Banka i Korisnik rješavat će sporazumno, a u slučaju neuspjelog dogovora biti će nadležni sudovi u sjedištu Banke, ukoliko nije drugačije ugovoreno, odnosno ukoliko ne postoji isključiva nadležnost drugog suda ili tijela.

U slučaju neusaglašenosti jedne ili više odredbi ugovora koji Banka zaključi sa Korisnikom i drugim učesnicima u kreditnom poslu i ovih Uslova, primjenjuju se odredbe Ugovora o kreditu. Za sve što izričito nije utvrđeno ovim Opštim uslovima primjenjivat će se zakonski propisi i ostali akti Banke koji propisuju kreditno poslovanje Banke, kao i pojedinačni Ugovor sklopljen sa Korisnikom i drugim učesnicima u kreditnom poslu.

Opšti uslovi stupaju na snagu danom usvajanja od strane Nadzornog odbora, a primjenjuju se od 17.03.2018. godine. Stupanjem na snagu ovih Opštih uslova stavljaju se van snage Opšti uslovi br. 02-277/15 od 10.11.2015. godine.